

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בלק

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק יח

(תרגום הפשי)

יוצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק“

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים ושתיים לבריאה
מאה ועשרים שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח

לעילוי נשמת

הרה"ח הרה"ת ר' פינחס בן הו"ח ר' דוד ע"ה קונין
נפטר אור ליום ד' פ' פינחס, כ"א תמוז ה'תשע"ב

ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י בנו

הרה"ת ר' שלום דובער וזוגתו מרת זעלדא רחל שיחיו קונין

* * *

לעילוי נשמת

מרת יענטא בת הרה"ח התמים ר' שמואל ע"ה
אשת הרה"ח התמים ר' שניאור זלמן יהושע ע"ה

ליאחאו - לייט

נפטרה ביום ב', כ"ג תמוז ה'תשע"ג

ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י נכדם

הרה"ת ר' מרדכי יוסף וזוגתו מרת חי' שיחיו לייט

היי שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner

In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula*!!!

To Dedicate This Publication

In Honor Of Your Family Or A Loved One

For More Info. Call:

(718) 753-6844 or (323) 934-7095

or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:

<http://www.torah4blind.org>

TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:
<http://www.torah4blind.org>

בלק

א. יש קשר בין פרשת בלק לבין ראשית הפטרתה

ההלכה¹ היא שהפטרה של פרשה צריכה להיות „מענין הפרשה“, ואף יותר מכך: „מענין“ סיומ הפרשה².

וכך גם ברור, לכאורה, הקשר שבין פרשה בלק לבין הפטרתה: בהפטרה³ מסופר על דברי הקדוש־ברוך־הוא לישראל: „עמי, זכר נא מה יעץ בלק מלך מואב, ומה ענה אותו בלעם בן בעור מן השטים...“, שזהו תוכן פרשת בלק. אבל מובן – במיוחד לפי הידוע⁴, שמלכתחילה באה ההפטרה במקום כל הקריאה בתורה בשבת ויום טוב – שהקשר בין ההפטרה לפרשה איננו בפסוק אחד בלבד, אלא בתוכן הכללי. ולפי הידוע⁵, שתוכנו של כל ענין נרמז בראשיתו, מובן, שיש קשר בין התחלת ההפטרה⁶ – „והיה שארית יעקב בקרב עמים רבים... אשר לא יקוה לאיש ולא ייחל לבני אדם“ לבין (סוף) פרשת בלק.

ב. בהפטרה ובפרשה מדובר על תקופות של התחלת גאולה

בהפטרה מדובר על תחילת הגאולה. כלומר, לא על התקופה של „משיח ודאי“, לאחר סיומ כל המלחמות, ולאחר ש„אהפוך⁷

אל עמים... לעבדו⁸ שכם אחד⁹ – שהרי בהפטרה מסופר על מלחמות עם אומות העולם – „והיה שארית יעקב בגויים... כאריה בבהמות יער... ורמס וטרף...“¹⁰.

יתר־על־כן: בתקופה המתוארת בהפטרה יהיה עדיין רע לא רק מבחוץ – מאומות העולם, אלא גם מבפנים – אצל ישראל עצמם, כנאמר¹¹ „והכרתי כשפים מידך... והכרתי פסיליך... ונתשתי אשיריך...“. והרע הוא בעוצמה חזקה כל־כך, עד אשר יש צורך בסיוע מלמעלה כדי להתגבר עליו, כפי שמדייקת התורה: „והכחדתי“, ונתשתי¹²,

כי בהפטרה מדובר על התקופה של התחלת הגאולה, בעת ההכנות האחרונות לגאולה השלמה.

גם בפרשה, פרשת בלק, מדובר על תקופת דומה, לפני הכניסה לארץ ישראל בפעם הראשונה: בני ישראל כבר היו אז „בערבות מואב מעבר לירדן ירחו“¹², מוכנים לכניסה לארץ ישראל בגאולה העתידה, ובמיוחד לפי הידוע¹³, שאילולא החטא, היתה הגאולה השלמה מתגשמת בעת הכניסה הראשונה לארץ ישראל.

ג. ההכנה לגאולה: הסתמכות על ה'

ההכנה לגאולה היא, כנאמר בתחילת

לעילוי נשמת

הרה"ח הרה"ת ר' צמח הלוי ע"ה גורעוויטש
בן הרה"ג הרה"ח וכו' ר' יצחק הלוי הי"ד
(המכונה "ר' איטשע דער מתמיד")

נפטר ביום ח"י תמוז ה'תשס"א

ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י צאצאיו שיחיו

* * *

לעילוי נשמת

מרת בלומא לאה ע"ה

בת הרה"ח ר' ישעיהו משולם זוסיא שו"ב ע"ה (המכונה "דער בידער רב")
אשת הרה"ח התמים ר' מרדכי דובער ע"ה

לאקשין

נפטרה ביום ש"ק פ' פינחס, כ"א תמוז ה'תשע"ג

ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י משפחתם שיחיו

(8) כ"ה בכתוב. אבל ברמב"ם (שבהערה הבאה): „ולעבדו“. וראה לקו"ש ח"ה ע' 420 בהערה. ובארוכה – בהערה שבסוף המכתב ד"ג תשרי תשל"ו (לקו"ש ח"ה ע' 414).

(9) רעה בכ"ז רמב"ם הל' מלכים ספ"א.

(10) מיכה שם, ז"ח.

(11) שם, יא"ג.

(12) ס"פ חוקת.

(13) נדרים כב, ב. וראה שמו"ד רפ"ב. ובכ"מ.

(1) טושו"ע (ודאדה"ו) או"ח ר"ס רפד. טור ורמ"א שם סתכ"ח (ס"ח).

(2) ראה ב"י לטווא"ח (ועד"ז בשו"ע אדה"ו) סרפ"ג (מתור"ה כיון – מגילה כג, א): א"כ יהא צריך למפטר בדסליק מיני. וברמ"א הנ"ל (ועד"ז בשו"ע שם סרפ"ד ס"ו. שו"ע אדה"ו שם ס"ג): וכשקורין שתי פרשיות מפטירין באחרונה.

(3) מיכה ו, ה.

(4) אבודרהם. לבושי, ב"ח, ט"ז, ושו"ע אדה"ו ר"ס רפה.

(5) ראה לקו"ש [המתורגם] ח"ה ע' 59 הערה 12. ועוד.

(6) מיכה ה, ו.

(7) צפני' ג, ט.

וסיימו כל עניני העבודה בשלימות, ככל פרטי הדברים האמורים לעיל] – כי, "היסח הדעת" פירושו "למעלה מן הדעת"⁹, היינו, שלאחרי שענין זה חודר בדעתו ("ע"י המחשבה וההתבוננות כו'), ה"ז נעשה אצלו באופן שב(היסח ו)למעלה מן הדעת.

ובנוגע לפועל – למרות ה"שטרעם" שבדבר בתקופה האחרונה בשנה זו, תהא שנת נפלאות אראנו, לאחרי ראיית הנפלאות המעידות שזוהי ה"שנה שמלך המשיח נגלה בו", רואים שישנו קושי ("עס קומט אָן שווער") להחדיר ההכרה וההרגשה שעומדים על סף ימות המשיח ממש עד שיתחילו "לחיות" בעניני משיח וגאולה. . והעצה לזה – ע"י לימוד התורה בעניני משיח וגאולה, כי, בכח התורה (חכמתו של הקב"ה שלמעלה מהעולם) לשנות טבע האדם¹⁰, שגם כאשר מצד הרגש שלו נמצא עדיין ח"ו מחוץ לענין הגאולה (כיון שלא יצא עדיין מהגלות הפנימי), הרי ע"י לימוד התורה בעניני הגאולה מתעלה למעמד ומצב של גאולה, ומתחיל לחיות בעניני הגאולה, מתוך ידיעה והכרה והרגשה ש"הנה זה בא".

(משיחות ש"פ בלק, י"ז (טוב) תמוז תנש"א)

(9) תניא אגה"ק (קה, ב).

(10) ראה דרו"ל עה"פ לאיל גומר עלי (ירושלמי כתובות פ"א ה"ב. וש"נ. והובא להלכה בש"ך (ושו"ע אדה"ז) יו"ד סקפ"ט סק"ג (סקכ"ג)).

להביא את 770 הביתה!
 כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית! האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>
 יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לקוטי

ההפטרה, "אשר לא יקוה לאיש ולא ייחל לבני אדם": אמנם, נמצאים עדיין לפני הגאולה השלמה, אך בכל זאת אין צורך לסמוך ולהודק לבני אדם, ואף ליהודים, כנאמר¹⁴ "ארור הגבר אשר יבטח באדם", ו"אתם קרויין אדם"¹⁵, אלא יסמכו לגמרי על הקדוש-ברוך-הוא, כנאמר¹⁶ "ברוך הגבר אשר יבטח בה". בפסוק זה מדובר על תקופת תחילת הגאולה, ומוכן, שבמילים, "לא יקוה לאיש..." אין הכוונה לשלול רק התנהגות אסורה, שהיא מנוגדת לתורה, שעליה נאמר "ארור הגבר אשר יבטח באדם", אלא גם התנהגות של "יקוה לאיש" שיש לה בסיס בתורה, ואשר גם היא לא תהיה אז.

נאמר¹⁷ "וברכך ה' אלקיך בכל אשר תעשה", ומוסבר ב"ספרי"¹⁸: "יכול יהא יושב¹⁹ ובטל, תלמוד לומר: בכל אשר תעשה". כלומר, לפי התורה צריך להכין כלי לדרך הטבע²⁰, ו"אין סומכין על הנס"²¹, וכיון שבדרך הטבע נוקקים ל"איש", ואפילו ללא-יהודים, הרי שיש בתורה בסיס להתנהגות "יקוה לאיש".

אין סתירה בין האמור לבין "ארור הגבר אשר יבטח באדם", כי כאשר מכינים כלי טבעי, אין בוטחים על הטבע מצד עצמו ("יקוה לאיש") אלא בוטחים בקדוש-ברוך-

בלק

שיחות

הוא, שהוא יעזור באמצעות הכלי שהוכן בדרך הטבע²².

זהו החידוש שבתקופת הגאולה: אז יהיה "כטל מאת ה'..." – "שאין בא לעולם על ידי אדם ולא יבקשו בני אדם עליו, כך לא יקוה ישראל לעזרת איש, כי אם לה"²³.

[בדומה לכך מוסבר בתורת החסידות²⁴ הפסוק²⁵, "טוב לחסות בה' מבטוח באדם" – שמן הלשון, "טוב לחסות בה' מבטוח באדם" מובן, שגם, "בטוח באדם" היא התנהגות מותרת, אבל טוב יותר, "לחסות בה" –

שבמילים, "בטוח באדם" הכוונה היא לאדם העליון, לדרגת ממלא כל עלמין, שבה צריך כל אדם להשתדל ולהכין כלי טבעי להשראת ברכת ה'²⁶. לפיכך, "טוב לחסות בה'", דרגת טובב כל עלמין, שמצד דרגה זו אין צורך בהשתדלות טבעית, אלא, והוא יכלכלך"²⁷, הקדוש-ברוך-הוא מכין גם את הכלי²⁶].

ד. המטרה – איחוד ה"טבע" עם "אלקות"

המטרה בכך איננה ביטול הטבע, אלא, להיפך, בירור הטבע והעלאתו²⁸, עד אשר יהיה גלוי לעין כל, שגם הטבע מאוחד עם הקדוש-ברוך-הוא.

מכך מובן בעניננו, שב"לא יקוה לאיש" אין הכוונה לביטול עזרת ה"איש", אלא שהטבע עצמו יהיה מאוחד עם הקדוש-ברוך-הוא, עד

(22) ראה במקומות שציינו בהערה 20. ובארוכה – ד"ה וידעת תרנ"ז.
 (23) פרש"י מיכה ה, ו.
 (24) לקו"ת שמע"צ צ, ד. צא, ב. יהל אור – להצ"צ – לתהלים עה"פ. סד"ה ולא זכר תרפ"ח.
 (25) תהלים קיח, ח.
 (26) ראה בכ"ז – תנ"ח ויחי ד"ה בן פורת יוסף פי"ג. יהל אור – להצ"צ – לתהלים מ, ה. ד"ה ולא זכר הנ"ל.
 (27) ל' הכתוב – תהלים נה, כג.
 (28) ראה לקו"ד ח"ד תשנב, ב ואילך. לקו"ש [המתורגם] ח"ה ע' 81. ועוד.

אשר לא יראו בכך עזרת איש, אלא רק עזרת ה':

בענין של „אשר תעשה“ אפשריים שני אופנים:

(א) האדם יודע שהטבע איננו מציאות עצמאית, אלא „כגרון ביד החוצב בו“²², אך למרות זאת תופס אצלו הטבע מקום, כיון שהקדוש־ברוך הוא ציוה שיהיה „תעשה“ – שצריך להכין כלי טבעי, ובגלל ציווי הקדוש־ברוך הוא יש לטבע חשיבות בעיני האדם²⁹.
(ב) האדם מתעסק בטבע רק מפני ציווי הקדוש־ברוך הוא, אך אין הוא רואה בו שום חשיבות, אלא רק אמצעי לביצוע רצון הבורא³⁰.

זהו ההסבר³¹ לדברי חז"ל³² על הפסוק³³ „והיה אמונת עתך...“, ש„אמונת, זה סדר זרעים“ – „שמאמין בחי העולמים וזרע“:

אמנם טבעי הוא שכאשר זרעים – צומח הזרע, ולא חשוב מי הוא הזרע – אם הוא יהודי אם לאו, או אפילו כאשר זרע נקלט באדמה מעצמו, הרי טבע האדמה להצמיח,

יתר־על־כן: תכונה זו נקבעה באדמה באופן המתואר בתורה³⁴ „זרע וקציר... לא ישובתו“ –

אך בכל זאת, אין לטבע שום חשיבות אצל יהודי, וכאשר הוא זרע אין הוא עושה משום שלפי הטבע תגרום הזריעה לצמיחה, אלא רק

(29) ע"ד משנת בלקו"ש [המתורגם] ח"ד (ע' 25) בטענת המרגלים, כביכול אפילו בעה"ב אינו יכול להוציא כליו" – דאף שהנהגת העולם היא „כליו" של הקב"ה, שהוא ית' ה„בעה"ב" על הנהגת העולם, מ"מ, מכיון שרצונו ית' בהנהגת העולם – „אינו יכול להוציא כליו".

(30) להעיר מפרד"א רפ"ג: „וכי יצחק זרע דגן ח"ז אלא לקח כו' וזרע צדקה כו'". נתבאר בארוכה בלקו"ש [המתורגם] ח"ה ע' 75.

(31) ראה גם לקו"ש [המתורגם] ח"א ע' 203. ע' 227.

(32) שבת לא, סע"א. תוד"ה אמונת שם (בשם הירושלמי).

(33) ישע"ל לג, ו.

(34) נח ח, כב.

מפני שהוא „מאמין בחי העולמים“, ולכן „זרע“.

ה. ההבדל בין שני האופנים הנ"ל מתבטא במעשה

ההבדל בין שני האופנים הנ"ל איננו רק בהרגשת מידת הבטחון, אלא נובע מכך הבדל בהתנהגות בפועל במחשבה, כדיבור ובמעשה: כאשר „אשר תעשה“ הוא לגבי האדם מציאות עצמאית, והטבע הוא דבר ממש, הרי ה„תעשה“ וקיום התורה והמצוות הם שני ענינים שונים אצלו. וכאשר יש סתירה ביניהם – לדוגמא: אם הוא יאריך בתפילה הוא עלול להפסיד בעסקיו, אם יהדר במתן צדקה אולי יחסר לו ממון להשקיע בעסק וכדו' – הרי אז יש אצלו מצב של „ולאום מלאום יאמץ“³⁵. אף כאשר הוא מוותר על ההתעסקות בדרכי הטבע, ביודעו ש„ברכת ה' היא תעשירי“³⁶, ודרכי הטבע הן רק כלי ל„ברכת ה'“, והוא מקיים את התורה והמצוות, הרי שכל זה נעשה אצלו בדרך של מלחמה והתגברות על הנפש הבהמית. ותמיד קיימת האפשרות ההפוכה של „ולאום מלאום יאמץ“, ח"ו, שהצד השלילי יגבר.

לעומת זאת, כאשר ה„תעשה“ איננו תופס אצלו מקום, והוא עושה זאת רק כדי לקיים את רצון הבורא, הרי שזה עצמו ענין של עבודת ה': לגביו „וכל מעשיו“³⁷ „ובכל דרכיו“³⁸ אינם ענין נפרד מ„לשם שמים“³⁷ „ודעהו“³⁸, אלא הם מאוחדים זה בזה כענין אחד.

וכיון שאין קיימת לגביו מציאות אחרת מלבד רצון הקדוש־ברוך הוא, מובן, שמצוה

(35) ל' הכתוב – תולדות כה, כג. וראה תניא פי"ג: ואף גם זאת כו'.

(36) משלי י, כב.

(37) אבות פ"ב מ"ב.

(38) משלי ג, ו.

שעומדים כבר על סף התחלת ימות המשיח, על סף התחלת הגאולה, ותיכף ומיד המשכתה ושלימותה.

... כיון שעומדים על סף הגאולה שבאה תיכף ומיד ממש, מובן, שלימוד הלכות בית הבחירה בשנה זו צריך להיות באופן אחר לגמרי. . . ועוד ועיקר – שהלימוד הוא מתוך ידיעה והכרה בוודאות גמורה שאין זה „הלכתא למשיחא“, כי אם, הלכה למעשה בפועל ברגע שלאח"ז, כיון ש„מקדש העתיד שאנו מצפין בנוי ומשוכלל (כבר עתה למעלה, ותיכף) יגלה ויבוא משמים“⁵ ברגע כמימרא!

וע"ד המדובר בתקופה האחרונה⁶ בנוגע להוספה המיוחדת בלימוד התורה בעניני גאולה ומשיח – לא (רק) בתור „סגולה“ למהר ולקרב ביאת המשיח והגאולה, אלא (גם ו) בעיקר כדי להתחיל „לחיות“ בעניני משיח וגאולה, „לחיות עם הזמן“ דימות המשיח, עי"ז שהשכל נעשה ממולא וחדור בהבנה והשגה בעניני משיח וגאולה שבתורה, ומהשכל מתפשט וחדור גם ברגש הלב, ועד להנהגה בפועל במחשבה דיבור ומעשה באופן המתאים לזמן מיוחד זה, שעומדים על סף הגאולה, ומראים באצבע ש„הנה זה (המלך המשיח) בא“.

ויש להוסיף בביאור הצורך והמעלה דלימוד התורה בעניני משיח וגאולה ובנין ביהמ"ק השלישי ככניסה להתחלת ימות המשיח – ובהקדמה:

אף שאמרו חז"ל⁷ ש„משיח בא „בהיסח הדעת“, אין זה בסתירה ח"ו למחשבה והתבוננות באופן של „דעת“ (שמקשר דעתו בקשר אמיץ וחזק מאד ויתקע מחשבתו בחוזק⁸) בעניני משיח וגאולה [ולכל לראש המחשבה וההתבוננות לידע ולהכיר שעומדים כבר בהכניסה לימות המשיח, „הנה זה בא“, כיון שכבר כלו כל הקיצין, וכבר עשו תשובה,

(5) פרש"י ותוס' סוכה מא, סע"א. ועוד.

(6) לעיל ע' 54. ועוד.

(7) סנהדרין צז, א.

(8) תניא ספ"ג.

הוספה

בשורת הגאולה

5

ע"פ כל הסימנים שבדברי חז"ל אודות דרא דעקבתא דמשיחא, דורנו זה הוא דור האחרון של הגלות ו(במילא) דור הראשון של הגאולה. . ובכל זה ניתוסף עוד יותר ע"י שלימות העבודה והפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה בחצי כדור התחתון (כתוצאה מהגאולה די"בי"ג תמוז) במשך יובל שנים, אשר, אם בהתחלת תקופה זו יצא כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בהכרזה "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה", והעיד שכבר סיימו כל עניני העבודה, וצריכים רק "לצחצח הכפתורים", ויתירה מזה, שכבר סיימו גם "צחצוח הכפתורים", וצריכים רק לעמוד הכן (עמדו הכן כולכם) לקבל פני משיח צדקנו, הרי בסיומה של תקופה זו, בודאי ובודאי ללא כל ספק וספק ספיקא שכבר הגיע זמן הגאולה, ובלשון חז"ל¹, "כלו כל הקיצין" וגם ענין התשובה (כהמשך המאמר "ואין הדבר תלוי אלא בתשובה") הי' כבר בשלימות.

... וחידוש נוסף בדורנו זה גופא – בשנה זו:

נוסף לכך שנמצאים בסמיכות ממש לגאולה האמיתית והשלימה, הרי, שנה זו היא "תהא) שנת נפלאות אראנו" (כהר"ת דמנין השנה שנתפשט בתפוצות ישראל), השנה שבה יקויים היעוד "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"², וכבר ראו בפועל "נפלאות" המעידים שזוהי ה"שנה שמלך המשיח נגלה בו", ועד ל"שנה שמלך המשיח בא. . והוא משמיע להם לישראל ענוים הגיע זמן גאולתכם" (כדברי הילקוט שמעוני³), ועד להכרזה ש"הנה זה (המלך המשיח) בא"⁴, שכבר בא, היינו,

(1) סנהדרין צז, ב.

(2) מיכה ז, טו.

(3) ישע"י רמז תצט.

(4) שה"ש ב, ח ובשהש"ר עה"פ.

לקוטי

בלק

שיחות

אחת איננה סותרת למצוה אחרת, אלא להיפך: "מצוה גוררת מצוה"³⁹.

1. ההתגברות על היצר – על ידי התבטלות מוחלטת לרצון ה'

ההבדל בין שתי דרכי ההתנהגות הללו איננו מתחיל מלכתחילה בפיתוי היצר הרע שהיהודי יעבור ח"ו על רצון הקדוש-ברוך-הוא, אלא בענין של "חוט השערה": "היום", בתחילה, מסכים היצר הרע, כביכול, שההתעסקות בדרכי הטבע לא תסתור לקיום התורה והמצוות. הוא רק מדגיש שהתורה מייחסת חשיבות לטבע. אבל, "למחר", בסופו של דבר, הוא הופך את דרכי הטבע לעיקר.

וכך פירש כ"ק מו"ח אדמו"ר⁴⁰ את מאמר חז"ל⁴¹, "כך אומנתו של יצר הרע, היום אומר לו עשה כך": הוא איננו מתחיל מיד לפתות את היהודי לעשות את ההיפך מרצונו האמיתי⁴², ולעבור, ח"ו, על רצון הקדוש-ברוך-הוא. להיפך, הוא אומר לו, "עשה כך": הוא מסכים לקיום התורה והמצוות, ומסביר שיש לכך בסיס לפי ההגיון של הנפש הבהמית. על ידי שהוא מערב את מציאותו בקיום התורה והמצוות, והוא מרגיל את היהודי לכך שיש צורך בהסכמת היצר, הוא מצליח בסופו של דבר במטרתו, ולמחר אומר... עד שאומר לו עבוד עבודה זרה".

לפיכך, הדרך להתגבר כראוי על תחבולות היצר הרע, איננה על ידי עבודה שלפי טעם ודעת – כי עבודה כזאת מייחסת חשיבות למציאות הטבעית – אלא על ידי התבטלות כלפי רצון הקדוש-ברוך-הוא, מסירות נפש, למעלה מטעם ודעת, כך שאין כלל מקום

(39) אבות פ"ד מ"ב.

(40) ד"ה א"ר אושעיא תרפ"ט פ"ז (סה"מ קונט' ח"א לו, א). וראה לקו"ש [המתורגם] ח"ג ע' 154.

(41) שבת קה, ב.

(42) ראה רמב"ם הל' גירושין ספ"ב.

למציאות אחרת מלבד רצון הקדוש-ברוך-הוא.

[וואת בדומה להבדל שבין "לחסות בה", לבין "לבטוח באדם" (כדלעיל בסעיף ג): מצד דרגת "בטוח באדם", ממלא כל עלמין, צריכה להיות השתדלות בדרכי הטבע, כי לגבי דרגה זו תופס הטבע מקום.

ואילו מצד "לחסות בהוי", סובב כל עלמין, אין מקום לדרכי הטבע, וסדר העבודה הוא – "והוא יכלכלך": אמנם, ישנם "כלים", אבל הם באים מלמעלה, בדומה למה שהוסבר, שגם כאשר האדם עוסק בדרכים טבעיות, אין הם לגביו מציאות עצמאית, עד אשר לא יתכן לומר שיש "עזרת איש", כי דרכי הטבע מאוחדות עם הקדוש-ברוך-הוא].

לכן ההכנה לגאולה היא, לא יקוה לאיש...": אז יסור לגמרי ההעלם וההסתר של הטבע, ויראו בעיני בשר שהטבע עצמו הוא אלקות. ולפיכך יהיה אז, "כטל מאת ה'... לא יקוה לאיש ולא ייחל לבני אדם", כמו, והוא יכלכלך".

2. ההסבר לקשר בין ההפטרות לבין חטא בעל פעור ותיקונו

לפי כל האמור לעיל יובן הקשר שבין ההפטרות לבין סוף פרשת בלק, ששם מסופר על חטא בעל פעור, ועל תיקון החטא על ידי מסירות הנפש⁴³ של פנחס, כנאמר⁴⁴, "ויכפר על בני ישראל":

בתורת החסידות⁴⁵ מוסבר, שהשורש של חטא בעל פעור – "שפוערין... ומוציאין רעי וזו

(43) שסיכן עצמו להרוג נשיא שבט שמעון אף שנתקבצו בו, ועוד – ועד שהווקק לנו"כ נסים (ראה תיב"ע, ספרי ותנחומא ס"פ בלק, סנה' פב, ב). (44) פינחס כה, יג.

(45) לקו"ת ואתחנן, יג. ד"ה ונשב בגיא – סה"מ אתחלך-ליאונא בסופו. סה"מ תקס"ב ע' פח ואילך. וראה (בהבא לקמן ס"ו"ח) לקו"ש [המתורגם] ח"ד ע' 309 ואילך.

היא עבודתו⁴⁶ – הוא במתן חשיבות לתענוג גשמי, שהוא הפסולת של תענוג שלמעלה.

כיצד הופכים את הפסולת, תענוג גשמי, לעיקר? דבר זה נובע מכך שדרכי הטבע נחשבות בעיני האדם, וכך הוא עלול ר"ל לשקוע בענינים גשמיים.

כך מובן גם מאמר חז"ל⁴⁷ לגבי הכפרה על חטא בעל פעור, ש"עד עכשיו לא זו אלא עומד ומכפר עד שיחיו המתים" – כי הכפרה המושלמת של חטא זה היא רק לעתיד לבוא, כאשר הטבע יודרך לחלוטין, ויראה בבירור איחוד הטבע עם אלקות, ואז לא תהיה אפשרות להפיכת הענינים הגשמיים לעיקר.

לכן היתה הכפרה על ידי מסירות הנפש של פנחס, מסירות נפש שעליה אומרת התורה עצמה, "אין מורין לו"⁴⁸, ואפילו מעל לשכל של קדושה. כאמור לפני כן, שרק על ידי התבטלות שמעל לטעם ודעת אפשר להימנע כראוי מן ההבחנה בין טבע לבין אלקות, למרות שהתורה אומרת, "וברכך ה' אלקיך בכל אשר תעשה".

ח. הקשר של ענין זה לכניסה לארץ ישראל

כך מובן הקשר שבין הענין שלעיל לבין הכניסה לארץ ישראל, שבסמוך אליה התרחשו המאורעות של פרשת בלק, כאמור:

במדבר היה המן – הנהגה נסית, שבה אי אפשר לטעות ולחשוב שמעשה בני אדם יוצר משהו, כנאמר⁴⁹, "ולא העדיף המרבה והממעט"

(46) פרש"י פרשתנו כה, ג. וראה גם סנהדרין סד, א.
(47) ספרי פינחס שם. וראה סנהדרין פב, ב: וראו' כפרה זו כו'. ועייג"כ תוד"ה מפני – סוטה יד, א.
(48) סנהדרין שם, א. רמב"ם הל' איסורי פי"ב ה"ה. טור אה"ע ס"ז. רמ"א חו"מ סתכ"ה ס"ד.
(49) בשלח טז, יח.

לא החסיר", והמן ניתן רק לאותו יום, ונדרש בטחון גמור בה' יתברך, דבר יום ביומו⁵⁰.

לעומת זאת, בכניסה לארץ ישראל התחיל⁵¹ סדר עבודה של "ארץ נושבת"⁵². ולכן צריך היה להזהיר תחילה על הענין של "בעל פעור", שלמרות שצריך לחיות לפי הטבע, בכל זאת "לא יקוה לאיש...": צריך לדעת שהטבע איננו מציאות עצמאית, וגם שם נדרש אותו בטחון בה' יתברך, כפי שהיה במדבר.

ט. ההוראה לסוף הגלות

וזהו ההוראה הנלמדת מכך לגבי הימים האחרונים של הגלות, כאשר מתכוננים לכניסה לארץ ישראל על ידי משיח צדקנו: אמנם, שרויים עדיין, כפי שרואים במוחש, בחושך הכפול והמכופל⁵³ של תקופת הגלות, להיפך מאתחלתא דגאולה⁵⁴, אך בכל זאת, כיון שכל הענינים שלעתידי לבוא הם, תלוי במעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות⁵⁵ – ובמיוחד בדורנו זה, בהכנות האחרונות לגאולה על ידי משיח צדקנו, כנאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר⁵⁶, שמישיח "עומד אחר

(50) יל"ש בשלח רמז רנת. ועד"ו יומא עו, א.
(51) ובפרט שכבר כבשו ארץ סיוון ועוג. אבל להעיר מפרש"י בשלח שם, לה. לקו"ש [המתורגם] ח"ה ע' 193.
(52) בשלח שם.

(53) הלשון, "כפול ומכופל" – כי זה גופא שישנם טועים, ר"ל, ש"שמים חושך לאור" לומר על מצב של גלות שהוא אתחלתא דגאולה, ה"ו, "חושך" והסתר ב"חושך" הגלות עצמו. וע"פ פ"י הבעש"ט (הובא בתו"ח ר"פ בראשית) עה"פ (וילך לא, יח), "ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא", כי הסתר עצמו הוא בהסתר, שאין מרגישים אותו – ושמים, "ההסתר אסתיר" לאתחלתא דגאולה!
(54) ראה בארוכה לקו"ש [המתורגם] ח"ה ע' 150 בהערה.
(55) תניא רפ"ז.

(56) בה"ק קורא" שנדפס ב"הקריאה והקדושה" סיון תש"א [אגרות קודש אדמו"ר מהור"י צ"נ ע' סא ואילך].

בענין של "בכל אשר תעשה" רק כדי לבצע את רצון הקדוש-ברוך-הוא, אין שקועים בכך ואין מוטרדים על ידי כך, כי החשיבות היא בביצוע רצון ה' בלבד.

והגאולה הפרטית⁵⁹ של כל אחד ואחד היא הכנה ו"כלי" לגאולה הכללית על ידי משיח צדקנו, עד ל"יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים"⁶⁰.

(משיחת ש"פ בלק תשכ"ג)

כתלנו⁵⁷, ויותר מכך: "כותלי" הגלות כבר בוערים⁵⁸ –

הרי שצריכה להיות עבודה מן הסוג של "לא יקוה לאיש..." בעבודתו של כל אחד ואחד, שלא לייחס חשיבות לדרכי הטבע, ולבטוח רק בקדוש-ברוך-הוא.

ועל ידי כך, "נגאל" כל אחד מן הדאגות והענינים המטרידים אותו, כי כאשר עוסקים

(57) ל' הכתוב – שה"ש ב, ט.

(58) ראה מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר – נדפס בהיום יום בתחילתו (ע' 12). וראה גם לקו"ד ח"ג ס"ע 794. ועוד.

(59) ראה אגה"ק ס"ד.
(60) תמיד בסופה.

לזכות

כ"ק אדונונו מזרנו זרבינו

מלך המשיח

ויה"ר שעי" קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל 'ביאת דוד מלכא משיחא'

יחי אדונונו מזרנו זרבינו מלך המשיח
לעולם ועד